

M
I
S
T

MUSEENE I SØR-TRØNDELAG

TANDEM

Tools And New approaches for people with
Disabilities Exploring Museums

Rapport nr 3 – Tallinn
partnermøte 12.-17.2.2018.

Erasmus+

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

NORSK
DØVEMUSEUM

RØROSMUSEET

Trondheim kunstmuseum

ROCKHEIM™
DET NASJONALE MUSEET
FOR POPULÆRMUSIKK

SVERRES
BORG
TRØNDELAG FOLKEMUSEUM

Orkla
Industrimuseum

MUSEET
KYSTENS ARV

KYSTMUSEET

NORDENFJELDSKE
KUNSTINDUSTRI-
MUSEUM

Tools
And
New Approaches for people with
Disabilities
Exploring a
Museum

Seaplane harbour – Sjøfartsmuseet i Tallinn

Deltakere: Pål Ødegaard Norsk Justismuseum, Magnus Skoglund MiST Kystens Arv og Hanna Mellemsether MiST UE.

Justismuseet er ett av de museene som deltar i den lokale arbeidsgruppa i Tandem. Deres interesse og oppdrag i prosjektet er en generell bedring av tilgjengeligheten i museet, og spesielt i forbindelse med utviklingen av ny utstilling i 'nytt' bygg.

Magnus Skoglund deltok i turen til Tallinn også på grunn av ønske om å utvikle eksisterende og nye utstillinger for et bredere publikum. Ettersom våre samarbeidsmuseum i Tallinn er et Sjøfartsmuseum med mange båter var dette en veldig god match.

Dag 1 var vi på Sjøfartsmuseet (Seaplane) i Tallinn. Et ganske nytt museum med spesielle lokaliteter og en veldig stor utstilling. Blant annet en ubåt, flere fly og ,ange større båter. Vi fikk en grundig omvisning i utstillingene som start på samlingen.

Fra Sjøfartsmuseet i Tallinn deltok Allar – education, Karen – Fat Margaret project manager, Gerly – head of research & content.

I likhet med de andre partnernøtene var det et tettepakket program med både erfaringsdeling og studiebesøk i andre museer. Til denne turen hadde vi fått i oppdrag å si hva vi har jobbet med det første året i Tandem, og presentere mål og planer for de to neste. Alle fikk god tid til å besvare spørsmål og diskutere sine opplegg etter presentasjonen.

Alle presentasjonene som deltakerne hadde, og fullstendige referat fra programpostene legges i mappa til TANDEM (her: G:\MiST Utviklingsenheten\Internasjonale prosjekter\TANDEM)

Inne ubåten i utstillinga. (Foto Pål)

Dag 1:

Tuesday 13th February   **Location:** Seaplane Harbour

Address: Vesilennuki 6

09:00 Welcome and explaining week schedule (Estonia)

09:30 Guided tour of the Seaplane Harbour

11:00 Presentation results of the monitoring (Portugal)

12:00 Lunch in Seaplane Harbour

13:30 Presentation of TANDEM Partners project (Belgium)

14:00 Discussing TANDEM project (Belgium)

14:45 Presentation of TANDEM Partners project (Norway)

15:45 Summing up (short review) (Spain)

16:00 Free time

Første innlegg handlet om evaluering av tidligere partnernøter. Det var stor grad av fornøydhets etter møtet i Trondheim, mange gode tilbakemeldinger. Det er imidlertid svært vanskelig å forstå noen av ordene som brukes i skjemaet, det bør en språkvask til da den som har skrevet det ikke helt behersker engelsk.

Andre innlegg var Belgias presentasjon – blant annet har de laget en «visual guide» som ligger på ipads i museet.

For vår del presenterte vi kort Justismuseet og Kystens Arv, men la vekt på hva vi har gjennomført innenfor ramma av Tandem.

Her er noen av punktene:

- 1) Bare gjør det: Håndboka
- 2) Ting og Tang: Barnebok med lydpen for barn og unge med og uten lærevansker
- 3) Formidling for døve på Ringve, og premieren av ideen.

(Presentasjonen vedlegges denne rapporten).

Mist har langt på vei oppfylt våre forpliktelser i prosjektet allerede, takket være flere prosjekter og samarbeidspartnere.

Disseminasjon – formidling utover prosjektgruppa er et viktig EU-punkt. Det er krav til at vi skal formidle prosjektet både internt i MiST og eksternt. Det har vi gjort ved flere anledninger i 2017, som f.eks.:

intern samling i MiST, Stjørdal (januar 2017 Hanna),

internt kurs i MiST – Helene/Hanna (august på Ringve

Bok: **Bare Gjør** det desember 2017

(mai) Sibiu: Hanna og Helene har workshop for ansatte på Astra.

(oktober) Tallinn: Helene deltar på konferanse om tilgjengelighet

Dag 2.

Wednesday 14th February	Location: Fat Margaret	Address: Pikk 70
09:00	Welcome (Estonia)	
09:15	Tour in Fat Margareth tower	
09:45	Presentation of TANDEM Partners projects (Estonia)	
11:00	Presentation of TANDEM Partners projects (Germany)	
12:00	Lunch in Tallinn Old Town	
14:00	Presentation of TANDEM Partners projects (Italy)	
15:15	Presentation of TANDEM Partners projects (Portugal)	
16:15	Summing up (short review) (Spain)	
16:30	Free time	
18:00	A historical walk in Tallinn Old Town	
19:30	Dinner together in Tallinn Old Town	

Vi var i **Fat Margaret** – et museum i vernet vaktårn fra middelalderen. Fat Margaret skal bygges om og utstillingen er i ferd med å tas ned. Men vi fikk en fin omvisning i det som var igjen.

Estlands presentasjon tok utgangspunkt i planene for det nye utstillingsarbeidet i Fat Margaret, blant annet med planene for et nytt utstillingslokale i bakgården. Hovedfokuset i deres presentasjon var på tilgjengelighet vs vern i et fredet bygg. Mange gode spennende løsninger ble lagt frem.

Skisse til ny utstilling i Fat Margaret (Pål)

Berlin Wall Foundation viste eksempler på prosjekter de har gjennomført. Byvandring og læringsopplegg. Blant annet viste de en kort film som visuelt og enkelt forklarer delingen av Berlin.

De viste også eksempler på arbeidet med nåtidige flyktninger i Berlin, og sammenlignet med historien med flyktninger under den kalde krigen.

Italia. Dette var en vanskelig presentasjons å følge, på grunn av språkproblemer. De viste til eksempler på bruk av beacon-teknologi, hvordan de eksperimenterer med dette i flere forskjellige museer. Kostnadene på selve teknologien er nå så små at man kan begynne å 'leke' med løsninger. I regionen (Reggio Emilia) er det flere museer som er prøvekluter og inngår i samarbeidet med å utvikle nye tilbud og løsninger.

Portugal. Denne presentasjonen viste hvordan de jobber med en gruppe med kognitive utfordringer. De har laget et lydprosjekt som de viste en film fra, filmen vil bli tilgjengelig når alle rettigheter er avklart. Dette prosjektet vil vi få høre mer om i Lisboa til våren.

En sterk og engasjert gruppe som arbeider med dette i Portugal. Felles for de fleste av våre partnere er at de har mange prosjekter på gang, rettet mot mange forskjellige brukergrupper. (Se alle presentasjonene fra våre partnere på felles server: G:\MiST Utviklingsenheten\Internasjonale prosjekter\TANDEM).

Dag 3.

Fra Spanias arbeid med utstilling Change and chance. (Hanna)

Thursday 15th February Location: Püssirohukelder

09:00 Welcome (Estonia)

09:15 Presentation of TANDEM Partners projects (Spain)

10:30 Building TANDEM-BRIDGES between the partners (Belgium)

12:00 Lunch in Tallinn Old Town

14:00 Practical tour and workshop in Estonian Healthcare Museum

15:30 Free time

Startet med presentasjonen fra **Spania**. De hadde laget en film som del av sin presentasjon. I tillegg hadde de med eksempler på de taktile elementene som ble brukt i formidlingsopplegget rundt kunstneren *Herman de Vries sin utstilling Changes and chances*. Enkle virkemidler som løv fra trær, ulike typer sand etc, knyttet til temaet i utstillingen.

Resten av dagen ble brukt til diskusjoner om hvilke elementer i samarbeidet passet best for det enkelte museum, og hvilke av partnerne vil ha nytte av å samarbeide mer direkte enn bare i form av partnernemøte. Diskusjonene tok ulike former, og det ble i stedet gode diskusjoner om begreper, tips og triks og ulike teknologier.

Alle dagene var det lagt inn eksklusjoner, og dag 3 var vi på det medisinske museet The HealthCare museum i Tallinn.

HealthCare-museet var veldig et svært hands-on anlegg, med gode pedagogiske elementer. Det var også et eget undervisningsrom, med mange spesielle tilrettelegginger. Slike bøker var populære for både blinde/svaksynte og andre.

(Foto: Pål)

Etter programpostene denne dagen dro noen av oss til det nye kunstmuseet

KUMU – The Art Museum of Estonia. Et signalbygg som lå en liten kjøretur utenfor sentrum. Det virket noe overdimensjonert, særlig inngangen i underetasjen. Men flere spennende utstillinger!

KUMU – kunstmuseet i Tallinn (postkort)

Dag 4:

Portugals delegasjon presenterte evalueringen av seminarerne og partnernøtene, og oppfordrer til at vi alle bidrar med evaluering. Det er en del vanskelig ord som med fordel kunne vært endret i evalueringsskjemaet.

Prosjektleder Ewout og den Belgiske delegasjonen gikk igjennom status for rapportering av TANDEM så langt. Ut fra planene i søknaden vil dissemination bli viktig under samlingen i Portugal, og vi vil da også undersøke muligheten for å oversette håndboka til Engelsk.

Ewouts Prezi ligger på server for den som ønsker å se nærmere på selve prosjektet TANDEMs fremdrift og planer.

Friday 16th of February

Location: Püssirohukelder

Address: Uus 37

09:00 *Welcome*

09:15 **Workshop: Evaluation of the seminar (Portugal)**

10:30 **Planning the future and next mobility PT (Belgium)**

12:00 *Lunch in Tallinn TV tower*

14:00 **Visiting Tallinn TV tower**

15:30 *Free time*

18:00 *Farwell dinner together in Tallinn Old Town*

Tallinn TVtårn. Tidligere radiotårn som nå fungerer som museum og vitensenter. I hovedsak utstillinger om kommunikasjon, TV og radio. Men de har også kulturhistoriske utstillinger som for eksempel hverdagsliv under sovjettiden som åpnet i vår.

Økonomi

I likhet med samlingen i Bologna ble dette også en dyrere affære enn vi har budsjettet for. Dette skyldes i stor grad at lunsjer og middager er planlagt uten tanke på å holde budsjettet, og kostnadene blir derfor mye større pr person. Men det er viktig at alle deltar også i de sosiale møteplassene, vi har derfor så langt betalt for det det kostet for hver person. Dette må vi imidlertid vurderer på nytt til neste tur som går til Lisboa i mai.

Etter programmet:

Lørdag 17.2. morgen: Figurteatermuseumet i Tallinn.

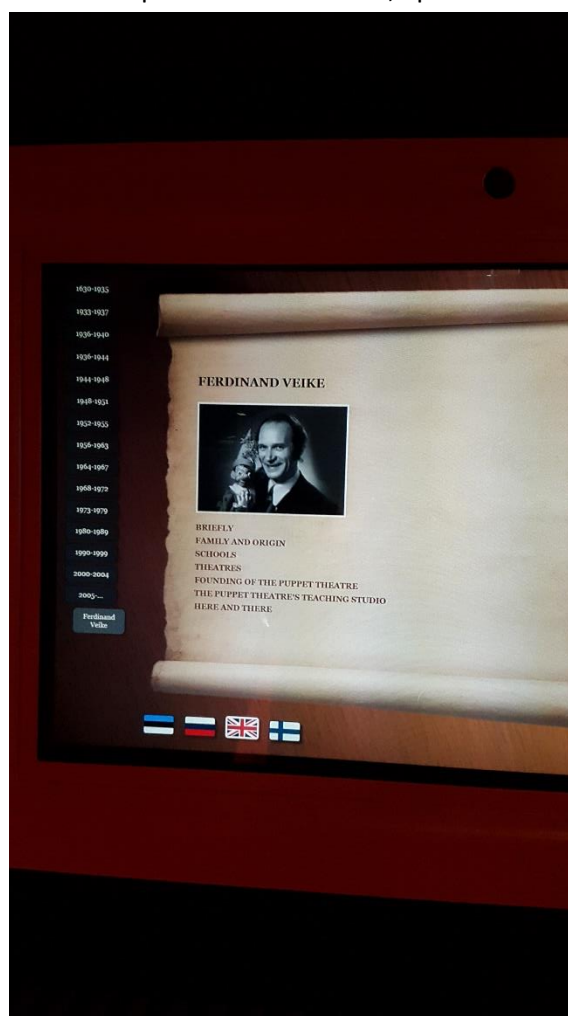

Tallinn har et stor og fint figurteatermuseum. Jeg benyttet anledningen til å besøke dette med tanke på Petrusjkasamlingen som befinner seg på Sverresborg.

Museet ligger i tilknytning til et teater med stor aktivitet noe som nok trekker en del tilfeldig publikum. Det gjør også at figurteateret har en scene å sette opp forestillinger på i tillegg til museets eget arealer. En ansatt skuespiller hadde prøver inne i museet, åpne for tilskuere som kunne få prøve figurene.

Utstillingen inneholder figurer fra

internasjonal og nasjonal figurteaterhistorie. Det var både type-utstillinger (hånd- tråd- osv.) og utstillinger med scenografi fra noen forestillinger. Dessuten var det et amfi med presentasjon av sentrale personer fra nasjonal og internasjonal figurteaterhistorie. (Se bilde til høyre). Her kunne man trykke på skjerm, sette seg i en god stol og se/høre.

Etter lunsj dro Pål og jeg til det nye historiske museet utenfor Tallinn. En helt ny utstilling i nyrenoverte lokaler. Dette museet ligger ved siden av Filmmuseet.

og Hanna Mellemsæther MiST.

Dette museet hadde en ny utstilling (åpnet 3 dager før vi var der) som handlet om republikken Estlands 100årige historie. Innholdsmessig var det gjennomført den mest relevante utstillingen jeg har sett i sin sjanger. Det var haugevis med innebygde dilemmaer – noe som gjorde hver flate, hvert rom og hvert tema dagsaktuell og viktig! Utstillingen var variert: objekter og foto, filmer, videoer, og taktile elementer som gjennomgående elementer. Denne utstillingen var verdt hele besøket til Estland.

Spennende didaktikk: dilemma, valg og vanskelige saker enkelt presentert. Det vi kan kalle ikke-prangende bruk av dilemmafortellinger.

Foto: Pål Ødegård, Rettsmuseet

Presentasjon av MiSTs arbeid i TANDEMprosjektet

MUSEENE I SØR-TRØNDELAG

Hanna Mellemsether: Dept of Development & Research - MiST
& Norwegian Deaf Museum

Magnus Skoglund: The Museum of Coastal Heritage - MiST
Pål Ødegård: The Justice Museum

Nine museums – one organisation, “MiST”,

- 2 art museums
- 2 music museums
- 5 cultural history museums

Unesco cultural heritage site
Railway Mines - Fish farm - Open air museums
Boat building craft shop - Steam & sail ships
Deaf museum

TANDEM

Sharing is caring
Local activities in MiST:

- Our learners
  - are museum employees
  - will learn how to make their project, museum, events ... accessible

Work group, the core – 11 people:

- 2 meetings (at least) each year in the whole group
- Falstad (museum & memory site 2ww),
- The Justice Museum,
- Nidaros Cathedral,
- SL-interpreters,
- MiST Rockheim, Ringve, *Sverresborg*, Deaf Museum,
- MiST dept RD

What we hope to gain

- Inclusive museums
- Accessibility 'on autopilot'
- Smart thinking
- Keep up the momentum

The body is dancing.....

– not the ears!

Award winning project!

Award to MiST Ringve and Deaf Museum for the project

«Sign language tour in the music museum»

Awarded by Norwegian Museum Association – section for dissemination and learning 2017

Just do it! How to make your museum more accessible

"Mind the gap" has made us aware that it is not only physical functionalities that can create disparities between what we want to offer and what becomes available to our users. Cultural variations, social and economic conditions, as well as age, gender and ethnicity can also create such gaps.

Ting & tang (Things) Hear/see/feel the book

Rockheim Using Voiceover – Talkback:

Vejviser
Vi har skrevet en vejviser for dig som bruker syntetisk tale på telefonen: voiceover (Android).

Vejviser rom for rom

Fra byggets hovedinngang, via garderobe, billetstige, og opp i hovedstillingen i 6. etasje med restauranten. Herfra vises man ned trapp eller helt tilbake til 1. etg.

Her starter et besøk på Rockheim:

Hovedinngangen er på den ene langsiden av bygningen. Velkommen inn og gjennom så svinger du til høyre, eller retning mot klokka tre og går 15–20 skritt til resepsjonen, billetstige og informasjon. Med utgangspunkt i vindfangst av garderoben vett fram, og 30 skritt, og så til venstre eller mot klokka ni.

Hovedstillingen ligger i 6. etg. Heisen ligger mellom garderoben og resepsjonen – retning. Når du entrer 6. etg møter du en hodeskjegg med 6 digre skjermar fra gamle norske band og artister fra ulike ti-år. Man kan få frem lydklipp ved å plassere seg på golvet merket 50, 60, 70, 80, 90 og 100 – og prøve å påvirke skjermene gjennom bevegelse. Følg en kronologisk rekkefølge i hovedstillingen.

Our next big project

- THE BLIND MUSEUM (PLEASE HELP ME- I NEED A **better** NAME)
- Pre-project funded by privat foundation
  - Documenting blind history nationwide
  - School history, Technology, Welfare history etc
  - Collecting memories, objects, stories
  - Securing objects of interest
- Starting Feb/March 2018

